

Paprikateler stapt over op snijhortensia

Johan Zwinkels: 'Kwaliteit komt hier'

Johan Zwinkels: "Roze hortensia's kleuren bij rijping van groen naar donkerrood. Als de roze bloemen goed worden betaald, laat ik ze niet meer doorrijpen. Net zoals vroeger bij de groene en rode paprika's."

Ruim een jaar geleden schakelden Johan en Mariska Zwinkels uit De Lier over van paprika naar snijhortensia. Het was voor hen een fikse stap om over te stappen van groenten naar bloemen. Ze moesten vooral bij collega's kennis over de teelt zien te verwerven, vooral omdat geen van de broers Zwinkels bloemen teelt. Maar het is ook een stap waar ze zeker geen spijt hebben.

TEKST EN BEELD: MARLEEN ARKESTEIJN

Op zaterdag 6 augustus 2005 besloot Johan Zwinkels tot de definitieve overstap op hortensia's. "Het ging niet goed met onze paprika's. Ze gingen dood en de onderzoeksbureaus kwamen er niet achter wat er aan de hand was. Op die dag heb ik de knoop doorgehakt. Ik ben naar binnen gelopen en heb tegen Mariska gezegd: we stappen over."

Die stap kwam niet uit de lucht vallen. Het bedrijf van Zwinkels is slechts 8.000 m². Te klein om met de paprika's verder te gaan. "De bedrijven worden steeds groter. Wij wilden niet verder groeien en dan wordt het moeilijk om rendabel te blijven telen. Vier jaar geleden zei onze buurman al tegen ons: als jullie wat anders willen, moeten jullie eens kijken naar snijhor-

tensia's. Drie jaar lang hebben we de teelt goed in de gaten gehouden. Wij kregen veel informatie van een van onze collega's met 2.000 à 3.000 m² snijhortensia's. Ik ben iedere twee tot drie weken bij hem langs gegaan om te kijken en te praten. Verder had ik ook al informatie gevraagd bij Peter Kolster uit Boskoop, die nu onze stekleverancier is."

Weinig aanpassingen nodig

Er waren weinig aanpassingen nodig voor de nieuwe teelt. De sorteermachine ging weg voor oud ijzer. Om de hortensia's veilingklaar te maken, maakte Zwinkels een inpaktafel. Drie plukkarren bouwde hij om tot oogstkar voor de hortensia's door de bak eraf te halen en er een in hoogte

verstelbaar plateau op te maken.

"Ik zet de hortensia's ongeveer op de plaats van de paprika's. Alleen heb ik nu gaas nodig om de bloemtakken te ondersteunen."

Hij doet de werkzaamheden samen met zijn vrouw Mariska. Johan snijdt de bloemen en brengt ze naar de schuur. Mariska sorteert ze en maakt ze veilingklaar.

Kwaliteit wordt betaald

De psychische overstap van groenten naar bloemen was wat groter. "In de bloemenwereld moet je vooral denken aan kwaliteit. In de sierteelt wordt kwaliteit nog betaald. Maar het kwaliteitsdenken was splinternieuw voor ons. Gelukkig hebben we daarbij veel hulp gekregen van onze buurman, die al zijn hele leven in de bloemen zit. Het was bijvoorbeeld heel confronterend als je bij de klok gaat kijken en ziet dat het niet goed gaat met jouw product. Dan ga je nadenken: waarom krijgt hij meer dan ik? Dan ga ik met mensen binnen de veiling praten en vraag wat er aan de hand is. Zo probeer je aan je kwaliteit te werken. Ik loop ook tussen de karren door om te bedenken waarom collega's

Zwinkels koos in eerste instantie voor acht standaardrassen. "Ik spring al in het diepe."

meer krijgen dan ik. Dat kan bijvoorbeeld doordat iemand mooie strakke partijen maakt. Zoiets neem ik dan over. Bij vragen bel ik de keurmeester, die ook de contactpersoon is," vertelt Zwinkels. Om een goede boterham te verdienen, moet je zorgen dat je bij de beste tien van de veiling zit, is de insteek van de snijhortensiaakweker.

De snijhortensia's vormen volgens de teler een markt met mogelijkheden. Lastig punt is onder andere het transport, want zeker de grote hortensiabollen nemen veel ruimte in beslag. Zwinkels: "Er kunnen veel rozen op de plaats van drie blikken met hortensia's. Vanwege het grote volume van de bloemen, kunnen er ook niet teveel planten per m² staan. Als je er meer wilt snijden, komen ze in de verdrukking en gaat de kwaliteit omlaag."

Eigen studieclub

Na zijn start met snijhortensia's, heeft Zwinkels een studiegroep opgestart met daarin collega's die ook net met de teelt zijn begonnen en kennis willen delen. Deze studieclub valt officieel onder LTO Groeiservice en wordt begeleid door Suzanne Fransoo.

"Met een groepje van zo'n acht man komen we eens per twee weken bij elkaar. We lopen dan twee tuinen af, kijken hoe het gewas erbij staat en bespreken de afgelopen periode."

Teeltplanning

Op het eigen bedrijf koos Zwinkels voor een 'koude' teelt. Bij een gemiddelde koude teelt kun je van eind maart tot half november bloemen snijden. "Omdat het een koud voorjaar was, waren de bloemen een week of zes later dan het jaar ervoor. De eerste bloemen kwamen eind april. Dat waren de witte Sneeuwballen. Van de blauwe 'Renate' snijden we bijvoorbeeld pas vanaf half september."

Bij een deel van de hortensia's is er de

keuzemogelijkheid om de bloemen vers te snijden of doorgekleurd. Roze hortensia's bijvoorbeeld kunnen bij rijping door kleuren naar groen met donkerrood. "Wat ik doe, hangt af van de prijsvorming. Als de roze bloemen goed betaald worden, laat ik ze niet meer doorrijpen. Net zoals vroeger bij de groene en rode paprika's."

Vanaf dit jaar huurt Zwinkels er 5.000 m² bij van de buurman. In deze kas wil hij warm gaan telen. "Het voordeel daarvan is dat ik de oogst wat meer kan spreiden. Met de koude teelt heb ik in de maanden januari tot en met maart te weinig te doen gehad."

In het eerste jaar heeft hij gemiddeld 17 à 18 takken per m² gesneden. Het komende jaar verwacht hij 22 tot 23 takken per m² te kunnen snijden. Ook zullen de takken dan langer zijn. De eerstejaarstakken zijn 40 centimeter.

Rassenkeuze

Zwinkels koos in eerste instantie voor acht standaardrassen. "Ik spring al in het diepe. Dan moet je geen rassen nemen

Na zijn start met snijhortensia's, heeft Zwinkels een studiegroep opgestart met daarin collega's die ook net met de teelt zijn begonnen en kennis willen delen.

waar nog maar weinig van bekend is."

Het meeste jonge plantmateriaal is afkomstig van de Boskoopse snijheesterkweker Peter Kolster. Kolster heeft een adviseur speciaal voor de snijhortensia's. "Zeker met een nieuwe teelt is zo'n teeltadviseur heel belangrijk. Het is de kunst van een dergelijke teeltadviseur om eruit te halen wat erin zit."

Op het huurbedrijf staan veertien rassen, waarvan een deel standaardrassen en een deel nieuwe. De rassen variëren van gemakkelijk tot heel moeilijk. Er zijn er bij die alleen warm zijn te telen. Anders komen ze niet in bloei.

Zwinkels koos bewust voor meer rassen. "Zelf zou ik het liefst één ras telen, net zoals bij de paprika's, maar dan word je geschild voor de klok. Mijn visie is om met niet met meer dan drie karren van één ras voor de klok te komen. Maar dat maakt het wel lastig telen. Ik heb straks 21 kranen. Bij elke kraan moet ik anders water geven."

Omschakeling valt niet tegen

Tot slot de gewetensvraag wat hem nu het meeste tegenvalt. "Niets!", zegt hij na lang nadenken. "Of toch: het blad afhaken in de herfst, waar ik nu ook nog mee bezig ben, is echt vervelend werk. Het is koud en je staat stil."

Ook het feit dat het allemaal zo nauw luistert met de sierwaarde was zeker wennen. "Bij de paprikateelt wil je graag zoveel mogelijk licht binnenhalen. En als er iets mis gaat, pluk je zeven weken later hooguit een halve kilo minder. Bij hortensia moet je veel voorzichtiger zijn met licht. Bij iets teveel licht heb je gelijk verbrande bloemen, die niets meer waard zijn."

Johan en Mariska Zwinkels stapten het afgelopen jaar over van paprika naar snijhortensia. Reden was dat het 8.000 m² grote bedrijf te klein was voor de paprikateelt. Er waren maar weinig aanpassingen op het bedrijf nodig. Het belangrijkste was de omschakeling in het hoofd vanwege het kwaliteitsdenken in de sierteelt. Ze hebben er inmiddels een huurbedrijf bij, waar ze behalve standaardrassen ook nieuwe rassen willen gaan telen.

SAMENVATTING